

Riksdagen Uppteckningar vid EU-nämndens sammanträden 2015/16:34

SVERIGES
RIKSDAG

Torsdagen den 17 mars

§ 1 Europeiska rådet

Statsminister Stefan Löfven

Information och samråd inför möte i Europeiska rådet den 17–18
mars 2016

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

God morgon och välkomna till EU-nämndens samråd med statsministern. Välkomna statsministern, kabinetssekreteraren, statssekreteraren och övriga medarbetare! God morgon också till er som tittar via nätet eller tv.

Vi är alltså redo att förbereda statsministerns möte i Europeiska rådet. Vi inleder med ett uttalande från statsministern.

Anf. 2 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Herr ordförande och EU-nämndsledamöter! Europeiska rådet ska nu träffas för tredje gången på mindre än en månad och kommer återigen att diskutera flyktingfrågan. Därutöver står den europeiska terminen och tillväxtfrågor på dagordningen. Ambitionen är också att det ska bli en frukost tillsammans med Turkiets premiärminister Davutoğlu i morgon fredag, för att enas om samarbetet mellan EU och Turkiet.

Låt mig börja med migrationen, herr ordförande. Det är huvudpunkten för mötet, och vi väntar oss dels en diskussion om det fortsatta samarbetet mellan EU och Turkiet, dels en mer framåtblickande diskussion om hur EU:s åtgärder på migrationsområdet ska genomföras.

När det gäller samarbetet med Turkiet har diskussioner förts mellan Europeiska rådets ordförande Donald Tusk och turkiska företrädare om uppföljningen av förra veckans möte. Vi fick ett utkast till gemensamt uttalande i går, vilket nämnden fick samtidigt. För att vi ska få en hållbar lösning på flyktingproblematiken behöver EU samarbeta med Turkiet. Vi behöver få stopp på människosmugglingen och gå från en farlig och kontrollerad till en säker och ordnad migration. Om vi med detta samarbete kan uppnå det anser jag det vara ett klart steg framåt.

Som nämnden väl känner till är det angeläget för regeringen att de förslag som nu läggs fram respekterar EU-rätt och internationell rätt. Jag var tydlig med det vid förra toppmötet och fick som bekant in det i skrivningarna till slut. Det utkast till uttalande vi nu har fått återspeglar detta, vilket är positivt. Viktiga exempel på det är bland annat rätten att söka asyl och rätten att få en individuell prövning.

Regeringen har framför allt arbetat med tre delar. För det första ska det praktiska genomförandet av överenskommelsen, vad gäller både återvändande och vidarebosättning, ske i nära samarbete med FN:s flyktingkommissariat UNHCR. Jag talade i går med FN:s flyktingkommissarie Filippo Grandi per telefon, och han försäkrade mig om att UNCHR vill och kommer att bistå i det här arbetet samt att UNCHR har en nära dialog med turkiska myndigheter om precis detta.

För det andra har Turkiet nu som en del av överenskommelsen deklarerat att alla som återvänder till Turkiet kommer att få skydd i enlighet med internationella regler. Man kommer också att respektera den viktiga principen om non-refoulement. Skyddsbehovet för människor på flykt måste respekteras oavsett ursprung och likaså rätten till individuell prövning.

Det tredje regeringen har arbetat speciellt med är att genomförandet av överenskommelsen med Turkiet ska utvärderas löpande så att vi säkerställer att arbetet också i praktiken följer både EU-rätt och internationell rätt.

Vidare föreslås det ytterligare EU-stöd till de syriska flyktingarna, utöver de 3 miljarder euro som redan har beslutats. Det är uppenbart att behovet hos de syriska flyktingarna i Turkiet är omfattande, och Turkiet har ett mycket stort ansvar för att ge dem stöd. Turkiet förväntar sig nu en bekräftelse från EU på att man är beredd att ge finansiellt stöd till flyktingarna även efter 2017, och det är i linje med den nuvarande överenskommelsen. Om behov kvarstår är regeringen beredd att fortsätta ge stöd, men vi behöver samtidigt se vilka effekter det nuvarande stödet har haft och vilka behov som i så fall finns framgent.

I en särskild punkt talas om vad Turkiet kan göra för att förhindra att det uppstår nya migrantrutter till EU. Det är naturligtvis viktigt att också dessa insatser är i överensstämmelse med internationell rätt.

Herr ordförande! För att kunna genomföra vidarebosättning från Turkiet krävs att EU är berett att ta sitt ansvar. Nu sägs det i utkastet att EU:s åtagande ska bygga på de 18 000 vidarebosättningsplatser som EU ännu inte har levererat inom ramen för det beslut som fattades i juni i fjol. Därutöver nämns att EU vid behov skulle kunna använda sig av de 54 000 platser som nu är i reserv i omfördelningssystemet.

Eftersom Sverige har begärt att få omfördelning och fått ett löfte från kommissionen om ett sådant förslag är just den här delen inte optimal för Sverige. Men eftersom det enligt min bedömning viktigaste, naturligtvis också för Sverige, är att få stopp på människosmugglingen in i Europa och gå från en farlig och okontrollerad till en säker och ordnad migration kommer vi inte att motsätta oss detta. Jag menar att detta är en pragmatisk hållning vi måste ha för att hjälpa till i den här situationen. Det tjänar Sverige väl.

Sverige är just nu i ett läge där vi kan se att de åtgärder vi har vidtagit nationellt har gett effekt. Antalet asylsökande som kommer till Sverige har minskat kraftigt, och allt fler söker sig till andra länder i EU. Vi har dessutom som enda land föreslagits få uppskov från att ta emot flyktingar via omfördelningsmekanismen.

Ordförande! När det gäller visumfrågan är ambitionen att lyfta visumkravet för turkiska medborgare till i slutet av juni. Jag vill dock understryka att det inte finns några genvägar för Turkiet. Överenskomna

väggkartor och ramverk ska fortsätta att gälla oavsett vilka datum som nu nämns i en överenskommelse med Turkiet. Det blir i så fall upp till Turkiet att leverera på sina åtaganden.

Vad gäller EU-förhandlingarna skulle regeringen välkomna nya kapitalöppningar eftersom det också ger nya verktyg för att öka dialogen och ställa tydliga krav, inte minst när det gäller mänskliga rättigheter. Låt mig nämna två ytterligare aspekter som är viktiga.

Regeringen är fortsatt oroad över utvecklingen i de sydöstra delarna av Turkiet och situationen för kurderna. Om inte våldet upphör riskerar det naturligtvis att få negativ påverkan på samarbetet mellan EU och Turkiet.

När det gäller situationen för mänskliga rättigheter och medier i Turkiet följer vi utvecklingen mycket nära, och vi ser på den med ökad oro. I det senaste gemensamma uttalandet togs frågan om den oroväckande situationen för medier i Turkiet upp, vilket var viktigt. Det var också något som flera av ledarna, inklusive jag, vid det tillfället lyfte fram på mötet med den turkiska premiärministern.

Dessa frågor lyfts regelbundet fram inom ramen för Turkiets EU-anslutningsprocess, och därmed har EU en möjlighet att ställa tydliga krav på Turkiet – vilket redan görs – och på så sätt understödja en demokratisk utveckling.

Utöver samarbetet och relationerna med Turkiet ska Europeiska rådet nu föra en diskussion om hur EU:s gemensamma åtgärder på migrationsområdet ska kunna genomföras. Det är viktigt att detta inte stannar vid enbart ett samarbete med Turkiet – det är en viktig fråga och en viktig del av lösningen, men det är inte hela och den enda lösningen. Här måste det till mer. Jag har sagt det så många gånger förr, men det förtjänar att upprepas: Det är av yttersta vikt att alla medlemsstater genomför de beslut vi faktiskt har tagit för att gemensamt lösa den situation vi befinner oss i gemensamt i EU.

Vi har den senaste månaden sett några ljusglimtar, även om jag tillstår att de är begränsade. Antalet asylsökande som vill bli omfördelade har ökat. Arbetet med de så kallade hotspotsen går framåt, och ansträngningarna för ett bättre gränssamarbete går just nu i rätt riktning. Men det är klart att vi fortfarande står inför enormt stora utmaningar.

Medlemsstaterna måste upphöra med den så kallade genomfartspolitiken där asylsökande i princip slussas genom Europa, antingen för att de inte bereds möjlighet att söka skydd eller för att de själva vill till ett annat land. Jag menar att medlemsstaterna inte ska kunna strunta i sitt ansvar och att asylsökande inte ska kunna välja vilket land de söker asyl i.

Kapaciteten för att hantera flyktingströmmarna längs den så kallade västra-Balkan-rutten behöver stärkas för att lindra den humanitära kris vi nu ser och även för att motverka risken för politiska spänningar. Behovet är stort vad gäller fortsatt stöd till de här länderna på västra Balkan och till berörda medlemsstater.

Inför det informella toppmötet i Europeiska rådet den 7 mars presenterade kommissionen även en väggkarta för hur vi ska ta oss tillbaka till ett fungerande Schengensamarbete. Kommissionen har också nyligen presenterat ett meddelande om vidarebosättning och omfördelning, och fler förslag väntas komma. Jag har som nämnden vet efterfrågat just en handlingsplan och välkomnar därför dessa dokument.

Det är också hög tid att på politisk nivå börja diskutera hur EU:s asylhantering ska fungera långsiktigt och hur vi kan få till stånd ett nytt system där alla medlemsstater delar på ansvaret att ta emot människor som är i behov av skydd. I linje med slutsatsutkastet väntas en första diskussion om just detta på mötet, men kommissionen väntas lägga fram förslag först senare i vår. Det innebär att jag inte räknar med något beslut vid mötet i dag och i morgon.

Herr ordförande! Låt mig säga någonting kortfattat om tillväxtdiskussionen. Europeiska rådet ska också hålla sin årliga tillväxtdiskussion och ge vägledning till medlemsstaterna i genomförandet av och rapporteringen inom den europeiska terminen samt EU:s tillväxt- och sysselsättningsstrategi Europa 2020. Diskussionen kommer att föras mot bakgrund av en blygsam ekonomisk återhämtning inom EU där arbetslösheten inte alls minskar i önskad omfattning utan befinner sig på en historiskt hög nivå. Dessutom är skillnaderna stora inom EU vad gäller ekonomiska resultat, sociala villkor och genomförandet av reformer.

I kommissionens tillväxtöversikt för 2016, som utgör ett viktigt underlag inför diskussionen i Europeiska rådet, understryks precis som i fjol behovet av strukturreformer, investeringar och en ansvarsfull finanspolitik inom EU. Regeringen stöder de prioriteringarna. Vid mötet blir det viktigt att återigen påminna om behovet av en välfungerande inre marknad, inte minst på tjänsteområdet och det digitala området, liksom betydelsen av en öppen och fri handel för att kunna stärka EU:s konkurrenskraft. Sysselsättning och sociala frågor bör ges ökad vikt i EU-samarbetet, och samtidigt måste naturligtvis medlemsstaternas kompetens respekteras och värnas.

Allra sist vill jag säga att regeringen välkomnar att tillväxtöversikten tar upp de stora skillnaderna mellan mäns och kvinnors arbetskraftsdeltagande i EU. Det är positivt att medlemsstaterna nu uppmanas att vidta åtgärder för att öka kvinnors arbetskraftsdeltagande. Det är inte bara moraliskt rätt utan dessutom ekonomiskt smart och skulle främja en ökad tillväxt.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Tack för redogörelsen, statsministern! Vi går vidare till att ge ordet till partigrupperna i storleksordning.

Anf. 4 MARIE GRANLUND (S):

Tack för redogörelsen inför mötet i Europeiska rådet, herr statsminister! EU står verkligen inför stora utmaningar. Om man inte lyckas hantera denna fruktansvärda humanitära kris har jag väldigt svårt att se hur EU ska kunna fortleva. Här måste alltså självklart alla ansträngningar göras.

När vi diskuterade dessa frågor på det tidigare mötet var statsministern väldigt tydlig med att det när vi samarbetar och sluter avtal med Turkiet självklart är internationell rätt som måste gälla för de flyktingar som ska återvända. Vi ska hela tiden betona internationell rätt när vi har dessa diskussioner och ska formulera slutsatser.

Som statsministern dock har sagt var vi ganska ensamma om att föra fram det här. Jag tycker att det är bra att det nu står så tydligt i förslaget

till slutsatser att internationell rätt ska gälla på många olika områden. Det gäller återvändande och när vi pratar explicit om Turkiet. Där är det en framgång, och jag hoppas verkligen att slutsatserna står sig efter de möten som kommer att äga rum i dag och i morgon.

Det finns mycket att säga om slutsatserna. Jag tror att det är ett steg framåt att man kan hitta ett sätt att slippa människosmugglare och att få en laglig väg in i EU. Om vi hanterar detta rätt och följer upp det är det faktiskt en framgång.

Nu handlar det också om att gå från ord till handling. Det har beslutats om ett omfördelningssystem. Nu handlar det verkligen om att länder lever upp till detta.

Om man tycker kan det här gå för långsamt kan vi alla dra ett strå till stacken genom att prata med våra respektive partikamrater som styr i till exempel Polen och Ungern som är de största bromsklossarna. Det finns ju en möjlighet för dem som tycker att det går för långsamt i den här salen att påverka.

Anf. 5 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):

Herr ordförande! Dagligen dör människor på flykt och möts av ett EU som inte har hanterat flyktingkrisen. Därför är det av avgörande vikt att EU nu når ett avtal med Turkiet. Det är viktigt att Sverige och statsministern är konstruktiva i de förhandlingarna så att man når ett avtal och att det avtalet sedan implementeras.

Det är viktigt att man kan göra två saker samtidigt. Samtidigt som man anför kritik mot Turkiet i de delar där det är befogat, bland annat när det gäller yttrandefrihet och pressfrihet, måste man också vara konstruktiv i förhandlingarna så att man kan hantera flyktingkrisen.

Det finns fyra frågor som jag vill ställa till statsministern om avtalet med Turkiet.

Den första frågan handlar om den så kallade fria kvoten för omfördelningen, de 54 000 asylsökande inom EU som Sverige har begärt att få omfattas av. Nu meddelade statsministern att han ser pragmatiskt på detta och att det tjänar Sverige väl. Men likväl kommer de åtgärder som Sverige har vidtagit att upphöra till sommaren. Vi vet att flyktingvågen förmodligen inte kommer att avstanna. Flyktingkrisen har inte avmattats. Hur kommer statsministern att möta flyktingkrisen efter det att man inte får omfattas av den fria kvoten och Sverige upphör med id-kontroller?

Den andra frågan handlar om hur mycket detta kostar. Det står i avtalet att the costs will covered by the EU. Det är rimligt att få veta vad det innebär för Sverige. Jag undrar om statsministern kan nämna någonting om den totala kostnaden för Sverige och hur mycket det rör sig om.

Den tredje frågan handlar om hur man kommer att ta sig an flykting-smugglingen vid Medelhavet. Detta är ett steg mot den. När vi möter flyktingsmugglingen genom ett avtal med Turkiet är det främst för att hitta andra alternativa lagliga vägar. Vi moderater har föreslagit straffen för flyktingsmuggling ska skärpas nationellt, och vi vill att statsministern i EU driver gemensamma minimiregler och minimistraff för flyktingsmuggling. Är statsministern beredd att driva detta?

Den fjärde frågan handlar om säkra länder. Som jag förstår det bottenar det i att Grekland nu ska lagstifta om att Turkiet ska klassas som ett säkert land. Statsministern har sagt att Turkiet inte ska ses som ett säkert

land när det gäller turkiska medborgare. Då undrar jag: Är statsministern villig att ställa sig bakom den överenskommelse som innebär att Turkiet kommer att klassas som ett säkert land? Är statsministern villig att byta ben i den frågan? Man kan inte säga att Turkiet är ett säkert land för flyktingar men inte för turkiska medborgare.

Anf. 6 JOHNNY SKALIN (SD):

Herr ordförande! Jag kan bara konstatera att i debatten om Turkiet och frågan om Turkiet ska bistå Europa genom att ta tillbaka irreguljära flyktingar från Europa till Turkiet har Turkiet dragit en stor vinstlott. Tidigare hade fanns det – och det finns det fortfarande – ett bilateralt avtal mellan Grekland och Turkiet som medför att Turkiet ska kunna skicka tillbaka flyktingar från Grekland till Turkiet. Uppenbarligen praktiseras inte det avtalet.

Sedan uppstår ytterligare kriser i Europa när miljoner människor lyckas fly från Syrien till Europa. Därigenom påbörjas toppmötesdiskussionen. Ju längre diskussionen pågår desto mer tillmötesgår man Turkiet. Det som tidigare har varit ett stöd på 3 miljarder euro till Turkiet kan nu ökas ytterligare. Efter vad jag har hört finns det ingen som har satt någon övre gräns. Jag skulle gärna vilja höra från statsministern: Finns det en övre gräns för de 3 miljarderna? Eller kan man sträcka sig ända upp till 20 miljarder som man talade om från början? Var går gränsen någonstans? Varför flyttar man hela tiden tillbaka positionerna gentemot Turkiet?

Jag ställer den frågan speciellt i relation till att Turkiet vill bli medlem i Europeiska unionen, men man lyckas inte upprätthålla de tidigare överenskomna avtalen. Jag tycker att det är väldigt dåligt att man från regeringens och EU:s sida att man i så hög grad sätter sig i knät på Turkiet i den frågan.

Förvisso är det här en väldigt akut situation som inte minst Sverige och hela EU står inför, det är jag väl medveten om. Men det var likadant med finanskrisen tidigare. Under den tidsperioden med stora ekonomiska problem genomförde EU en enorm maktförflyttning. Så fort det uppstår en kris, framför allt en stor kris, är EU tydligen beredd att göra nästan vad som helst. I det här fallet vill man låta alla turkiska medborgare komma till Europa utan viseringskrav. Det innebär att 75 miljoner människor eventuellt kommer att få viseringslätnader – och detta i ett land som har en fjärdedel av Sveriges bnp.

Statsministern själv säger att man välkomnar fler kapitelöppningar för medlemskap. Och det är inte bara Turkiet som välkomnar det, utan det gör också den svenska regeringen. Därmed tar EU stora och ett närmare steg för ett turkiskt medlemskap. Turkiet är ett land som dessutom har inre konflikter framför allt med den kurdiska delen av befolkningen. Det i sig riskerar att leda till att ytterligare fler människor från Turkiet ämnar söka asyl i EU.

Om syftet med paketet är att begränsa mottagningen av människor i Europa förstår jag inte hur man kan gå vidare med visumlätnaden vilket i sig kan leda till ytterligare mottagning i Europa.

Dessutom vill man att Turkiet ska bli medlem i EU, vilket inte vi tycker. Men då borde man ställa krav innan Turkiet blir medlem i stället för efter det att Turkiet har blivit medlem. Vi har sett många exempel på

medlemsstater i EU som efter medlemskapet har tappat lusten att uppfylla de reformkrav som EU har ställt.

2015/16:34

17 mars

Sedan vill jag också kritisera detta med vidarebosättningar. Statsministern själv säger att det inte är optimalt för Sverige. Varför går vi då med på det? Ständigt flyttar vi tillbaka våra positioner gentemot Turkiet. Så fort det blir en kris vågar man inte stå upp för det som är rätt och riktigt.

Jag vill också poängtera att när det uppstår en stor kris flyttar vi tillbaka positionerna på ett permanent och varaktigt sätt och hävdar att det är rätt och riktigt. Jag ifrågasätter den metoden som man använder sig av om och om igen. Jag vill inte ens föreställa mig vad nästa kris blir och vad den kommer att ha för konsekvenser för EU och för det svenska medlemskapet.

Utöver det vill vi inte heller se någon gemensam gränsbevakning. Vi ifrågasätter om man ska vara medlem i Europeiska unionen, i det här fallet Grekland, om man inte klarar att upprätthålla sitt yttre gränsskydd. Ska det verkligen vara svenska skattebetalares skyldighet att upprätthålla gränsskyddet för Grekland? Kanske om det är en tillfällig åtgärd. Så har enligt vad som framkommit tidigare i diskussionerna uppenbarligen inte varit fallet. Man har inte ens satt en borte tidsgräns. Det kritiserar jag också.

Jag inser att min talartid är begränsad, så jag avrundar genom att hänvisa till tidigare anmälda avvikande meningar. Jag vill också anmäla en avvikande mening i det som jag här och nu har anfört.

Sedan vill jag också hänvisa till vår avvikande mening från den 27 november 2015 om den inre marknaden och EMU. Statsministern känner mycket väl till vilka synpunkter vi har.

Återigen: Vi hade en svensk folkomröstning om EMU. Svenska folket har valt att Sverige inte ska delta i EMU. Inför varje toppmöte kräver jag att Sverige ska fortsätta att kräva ett formellt undantag gentemot EMU.

Anf. 7 ORDFÖRANDEN:

Då är det jag som talar i egenskap av Miljöpartiets ledamot i nämnden.

De andra ledarna i Europa behöver ibland påminnas om vad man kallar för en flyktingkris. Vad vi har är faktiskt en mänsklig kris som tvingar folk att fly. Man kan fly från fattigdom eller från klimatförändringarnas konsekvenser i form av torka. Man har ingen rätt att fly från fattigdom, men vi har en skyldighet att bekämpa fattigdom. Människor kommer oftast inte att få stanna här om de begär asyl av de skälen. Det betyder att om problemet ska få en långsiktig mänsklig lösning behövs det en bra rättvis handelspolitik, ett bra rättvist utvecklingssamarbete och ett försvar för mänskliga rättigheter runt om i världen.

Man hade kunnat prata om en kris om det var så att alla länder hade gjort som Sverige. Sverige tog emot 10 000 flyktingar i veckan. Det hade motsvarat 26 miljoner om året till EU. Men det är ju inte ens i närheten av det antal som kommer till EU eller försöker att komma hit.

Man vidtar strikta åtgärder i villfarelsen om att hela Europa befinner sig i en allvarlig kris. Vi har möjligen en mänsklig kris runt om oss, och det ska vi ta hänsyn till. Vi ska också ta hänsyn till vår exportpolitik,

handelspolitik, utvecklingspolitik och vårt försvar av mänskliga rättigheter. Det är så vi löser kriser.

Men jag tycker att man spelar auktoritära ledare i händerna om man hela tiden beskriver det här som en allvarlig kris när det faktiskt inte har varit det för många länder. Man har inte ens försökt att hjälpa till att lösa problemen.

Därför är det viktigt att vi i det här avtalet fortsätter att försvara mänskliga rättigheter, precis som regeringen förtjänstfullt har fått in flera referenser till det.

Sedan undrar jag över en liten förändring. Tidigare stod det i kommissionens papper att man ska ha respekt för internationell rätt. I det nuvarande papperet står det internationella standarder. Jag undrar om statsministern kan göra en värdering av om standarderna omfattar fler rättigheter, att man går över minimum i internationell rätt? Eller ska man se det som en försvagning?

Jag instämmer helt och hållet i vikten av att UNHCR får en plats. Om turkarna ska vara hos oss och ha samarbetsofficerare och sådant här hos oss måste också internationella organisationer ha möjligheter att i avtalet med Turkiet säkerställa att Turkiet inte bara skriver på papperet utan att man i verkligheten inför de mänskliga rättigheter som har åtagit sig.

Jag håller med statsministern om det här med långsiktig lösning. Precis som jag inledde med är detta verkligen nyckeln. Man får inte glömma bort att det inte går att hela tiden komma i efterhand och försöka att rätta till saker.

En mening som oroar mig handlar om att man ska vidta alla nödvändiga åtgärder för att hindra att nya flyktingströmmar uppstår. Det är precis det som är risken med det här avtalet. Om det är väldigt svårt att få asyl i Europa genom en väg, då söker sig folk nya vägar. Då ingår man nya avtal med nya länder som kanske har dåliga villkor. Då är det viktigt att man skriver in också där att vad vi än gör ska det vara i enlighet med internationell rätt. Det är viktigt.

De övriga frågorna på toppmötet är just nu inte i fokus. Men det är viktigt att man vet att det sker ett pågående arbete för antidumpningsåtgärder, att följa riktlinjerna för stålsektorn, att arbetsmarknaden ska vara hållbar både socialt och miljömässigt för det är där som de nya jobben finns. Dessa tillägg är viktiga att betona.

Anf. 8 ESKIL ERLANDSSON (C):

Herr ordförande! Tack, statsministern, för redovisningen!

Det är enkelt att konstatera att utgångspunkterna för en gemensam flyktingpolitik skiljer sig starkt mellan EU:s 28 medlemsländer. Det innebär att de kompromisser som är möjliga att träffa på flera punkter skiljer sig från den politik Sverige står för och Centerpartiet står för.

I EU står alternativ ofta inte mellan en bra lösning eller en dålig lösning. Ofta står det mellan att över huvud taget ha en gemensam politik eller ingen politik alls på ett område. På det här området vore det olyckligt att inte ha en gemensam politik. Europa är i ett läge med en påtaglig risk för mer taggtråd, fler gränsvakter och poliser mellan medlemsstater och vid de yttre gränserna. Risken är också att Schengen och slutligen EU står inför ett sönderfall. Därför är det viktigt att statsministern lyckas få till en gemensam lösning med sina kollegor.

Centerpartiet vill alltså se en gemensam europeisk politik som kan vända den nuvarande utvecklingen och som värnar den individuella asylrätten och internationella konventioner. En gemensam flyktingpolitik krävs för att bevara den fria rörligheten inom EU, för att unionen ska kunna fortsätta att vara en stark kraft för fred och mänskliga rättigheter i vår del av världen och för att flyktingar ska kunna få skydd hos EU-länderna.

Förslaget på bordet är långt ifrån ett önskeläge, som jag ser det. Vi förväntar oss att statsministern gör sitt yttersta för att förbättra det så långt det går. I ljuset av det jag har sagt vill jag lyfta fram följande medskick till Sveriges position i förhandlingarna.

Det är viktigt att ytterligare specificering görs av fler lagliga vägar in i EU och hur de kan förstärkas. Vi ska också i detta arbete begära medverkan från UNHCR.

Den överenskomna fördelningsmekanismen för flyktingar behöver implementeras, och den behöver också, som vi ser det, fördelas i procent mellan medlemsstaterna. Det ska alltså inte ske efter antal, eftersom vi inte vet hur många flyktingar som är berättigade till skydd inom vår union.

En viktig förutsättning för fortsatta förhandlingar med Turkiet om deras tänkta medlemskap är att Köpenhamnskriterierna uppfylls. Turkiet kan inte och ska inte få ett snabbspår in i EU.

Avslutningsvis, med dessa medskick sagda, vill jag lyfta ett varningens finger men också ställa några kompletterande frågor utöver dem som redan är ställda från mina kollegors sida.

Som jag ser det har Turkiet använt sin geografiska position för att utöva utpressning mot EU för att ett avtal ska komma till stånd på det sätt som turkarna vill. Kan statsministern mer eller mindre gå i god för att det inte blir en vägledning för hur EU kan tänkas agera när andra av EU:s gränsnationer försöker med liknande medel?

Den andra frågan är följande. Vi är överens om att asylrätten är en individuell rättighet. Hur ska den rättigheten upprätthållas? Det är under fråga, och det är lite oklart i det avtal som finns så här långt. Det kan exemplifieras med kurder från Turkiet, assyrier, irakier, etiopier och eritreaner som passerar genom Turkiet. Hur ska de få sin individuella rättighet tillgodosedd?

Allra sist: Är statsministern beredd att försöka driva att vi fördelar dem som söker och är berättigade till skydd i vår union procentuellt och inte efter antal?

Anf. 9 JONAS SJÖSTEDT (V):

Herr ordförande! Tack, statsministern, för redogörelsen. Det är inget vackert avtal vi har framför oss. Det bygger på att EU låter Turkiet agera gränspolis och att man de facto ser Turkiet som ett säkert asylland för människor på flykt. Vi vet allihop att Turkiet inte är det. Turkiet ger inte flyktingstatus till personer som är icke-européer. Turkiet har vid upprepade tillfällen skickat tillbaka flyktingar till krigets Syrien. Det är det landet som ska bli vår gränspolis.

Det finns flera konkreta frågor som måste ställas i det sammanhanget. Det skrivs nu i förslaget till uttalande från mötet med Turkiet att man ska ha individuell prövning. Samtidigt vet vi att Grekland har möjligheten

när man ser Turkiet som ett säkert asylland att skicka tillbaka alla medborgare som inte är turkar. Kan statsministern bekräfta att det är innebörden och att den konstruktionen ger Grekland möjlighet att rutinmässigt skicka tillbaka alla icke-turkiska medborgare till Turkiet? Kan man bekräfta det?

Det andra gäller internationell rätt, som det har talats om här. Jag letar efter de orden. Jag läser dokumenten om och om igen. Men jag hittar inte de ord som alla pratar om. När jag läser rådsslutsatserna finns internationell rätt och EU-rätt över huvud taget inte nämnda. Det är vad Socialdemokraterna pratar om. Det är mycket illa om de inte finns med i rådsslutsatserna.

Ser man på uttalandet som förbereds för toppmötet med Turkiet har de formulerats om till "internationell standard". Det är sannolikt därför att man vet att Turkiet inte uppfyller kraven i internationell rätt. Ingen som granskar de här frågorna på allvar tycker att Turkiet gör det.

Kommer Sverige över huvud taget att acceptera ett avtal som inte uttryckligen i både rådsslutsatser och uttalanden med Turkiet slår fast att internationell rätt och EU-rätt ska respekteras? Annars rundar man internationell rätt medvetet i konstruktionen.

När Margot Wallström var här för någon vecka sedan sa hon att UNHCR skulle få granska konstruktionen för att yttra sig. Har UNHCR gjort det? Då menar jag inte att UNHCR är nämnt i vissa delar av avtalet utan att det har granskats helhetskonstruktionen. Vad har UNHCR i sådant fall sagt? Det är mina tre frågeställningar.

Vi ska inte ha illusionen av att Turkiet är på rätt väg. I Turkiet förbereds nu att lyfta immuniteten för landets viktigaste oppositionspolitiker från HDP för att kunna ställa dem inför rätta. Det sätter i praktiken resorna av demokratin ur spel om Turkiet gör det.

Det är uppenbart att Turkiet känner att man är fri att göra så just därför att man har försatt EU i en utpressningssituation. Om detta sägs inte ett ord i handlingarna. På det sättet stärker vi Turkiets auktoritära tendenser genom att låta dem bli vår gränspolis. Jag tycker inte att det är en acceptabel konstruktion.

Anf. 10 TINA ACKETOFT (L):

Enda trösten med att komma sist är att de flesta frågorna redan är ställda.

Låt mig börja med att tydligt föra till protokollet att Liberalerna är ett parti som står för EU även när det blåser snåla vindar. Liberalerna tycker att Turkiet den dag det uppfyller alla kriterierna för ett EU-medlemskap ska komma på tal för ett EU-medlemskap. Låt mig säga det först, för sedan kommer det kanske inte att låta så positivt. Men då har jag fört det till protokollet i varje fall.

Det som är rätt och riktigt, var det ett parti som hade som mantra här alldeles nyligen. Det som är rätt och riktigt borde ha skett för många år sedan. EU borde ha haft en gemensam asylpolitik med en gemensam gränskontroll och gemensamma omfördelningsnyckeltal, och så vidare. Då hade vi inte stått i denna situation. Det är vad som är rätt och riktigt. Det som är rätt och riktigt är också att alla krig borde sluta genast, men det är ett önsketänkande.

Vi hör ständigt att Sverige har tagit emot flest flyktingar av alla. Jag är stolt över att Sverige har tagit emot så många flyktingar och asylsökande som vi har gjort. Men vi har inte tagit emot flest av alla. Det är de länder som ligger i närområdet som har tagit emot flest asylsökande och flyktingar, och Turkiet är ett av de länderna. Även om jag är den förste att precis som Jonas Sjöstedt beklaga och befara utvecklingen i Turkiet måste vi också visa på att Turkiet har tagit ett så stort ansvar som det har gjort. Det har gjort det redan under många år.

Statsministern räknade upp ett par punkter som gläder mig. Men jag vill också, liksom Jonas Sjöstedt, ställa en fråga. Det är lite märkligt att Vänsterpartiet och Liberalerna ofta hamnar i samma fälla när det gäller de här frågorna. Jag skulle vilja få det tydligt uttryckt när det gäller den internationella rätten och EU-rätten huruvida det verkligen står i dokumentet. Jag har inte heller kunnat hitta det. Jag hör det ofta cirkulera runt omkring. Likaså är det med UNHCR:s stärkta roll. Det är väldigt bra. Men exakt vilken roll kommer det att ha officiellt?

Jag ska inte förlänga processen. Det finns naturligtvis mycket att säga, men vi har sagt det mesta redan. Man ska inte ställa krav när man går in i förhandlingar. Man ska inte ställa ultimatum. Jag skulle ändå vilja höra statsministern tydligt uttala: Nej, det finns inga genvägar för Turkiet in i vare sig visumliberalisering eller ett EU-medlemskap. Det tycker jag att man kan ta som ett krav och ett ultimatum för om vi ska ha en överenskommelse. Det andra är att EU-rätt och internationell rätt måste garanteras. Det måste framstå tydligt så att ingen kan tvivla på detta. Det är de två kraven som jag skulle vilja att Sverige ställer.

Anf. 11 ORDFÖRANDEN:

Även om du kände det som att du var sist har vi en som faktiskt är sist ut, Désirée Pethrus. Man brukar säga att vi sparar det bästa till sist. Varsågod, Kristdemokraterna.

Anf. 12 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Herr ordförande! Tack för en bra genomgång, statsministern. Det har varit väldigt mycket. Förra gången lade vi ned vår röst. Vi tyckte inte att vi kunde säga vare sig ja eller nej till avtalet. Vi tyckte att det var otydligt när det gällde asylrätten och också Turkiets roll och inflytande över vilka människor som ska få komma till Europa. Det tycker jag att jag har fått förtydligat och förklarat.

I det papper som kom i går är det mer tydligt när det gäller internationell standard. Det finns med där. Jag vet inte om det är ett annat dokument än det vi ska anta i dag. Det behöver lite klaras ut varför det är olika dokument. Jag antar att "internationell standard" är för att Turkiet inte kommer att underteckna Genèvekonventionen. Men det kommer att göra ett åtagande som liknar Genèvekonventionen, och då blir det "internationell standard". Så uppfattar jag det i varje fall.

Det viktiga för oss är att ha asylrätten med individuell prövning med rätten att överklaga, och det är viktigt att non-refoulement finns med, det vill säga att ingen kommer att skickas tillbaka till ett land där de riskerar sitt liv.

När det gäller medlen till Turkiet har det blivit tydligt med konditionalitet. Det är viktigt att det har tydliggjorts att ingenting ska betalas ut

om man inte kan visa på vad det är man uppnår och att det verkligen kommer flyktingarna till del.

Det är också viktigt att UNHCR kommer att vara med i processen att välja ut vilka personer som kommer att få åka till Europa. Det är de mest skyddsbehövande. Det är inte som i dag de som har mest pengar att kunna betala människosmugglare. Det tycker jag också är viktigt, och att varje land kommer att ha ett inflytande över vilka personer som kommer via systemet.

Det är också viktigt att man lyfter upp frågan om att de som nu är i Grekland kan söka asyl i Grekland eller att vi hittar en lösning för dem. Det är viktigt. Det finns i dokumentet en del frågor som tyder på att vi kommer att kunna lösa den frågan. Utbytessystemet tycker jag fortfarande är lite knepigt, en-för-en och att syrier ska bytas ut och så.

Jag anser att vi nog kommer att behöva följa upp det. Det ska också ske månadsvis. Det är den betryggande delen. Vi lovar ingenting mer än en månad i taget. Så uppfattar jag det. Vi ger en inriktning, men det kommer att följas upp att det går till på ett rättssäkert sätt. Det är en fråga man får fortsätta att bevaka ganska noggrant.

När det gäller Turkiet och visumliberaliseringsfrågan är det viktigt att landet uppfyller de krav som gäller alla andra ansökarländer och att det inte är något snabbspår för Turkiet och likaså med associationsprocessen.

Jag har en fråga till statsministern. Vi har i ett år haft en avvikande mening varje gång vi har behandlat migrationsfrågorna om lagliga vägar in. Jag uppfattar att det nu är ett system med lagliga vägar in som vi har fått på plats. Vänsterpartiet har i vissa delar sagt att ni har stöttat lagliga vägar in. Detta är första gången vi skriver texter som handlar om lagliga vägar in. Jag kanske för första gången inte behöver anmäla en avvikande mening när det gäller dessa lagliga vägar in. Jag hoppas att statsministern nu är för att vi ska ha systemet på plats.

En fråga till är om Europaparlamentet och medbeslutande. Det har medbeslutande i vissa frågor. Vad är bedömningen från statsministern kommer att hända där? Det diskuteras att visumliberalisering för Turkiet är någonting som kan komma att bli en diskussionsfråga. Vad ser statsministern där?

Avslutningsvis hade jag hoppats att det i rådsslutsatserna skulle finnas med behovet av att fortsätta att ställa krav på Turkiet när det gäller mänskliga rättigheter, yttrandefrihet och mediefrihet. Om jag inte minns fel har det funnits med i de tidigare slutsatserna om Turkiet.

Mitt medskick är att jag skulle vilja att statsministern kämpar för att få med någon skrivning om situationen i Turkiet och de mänskliga rättigheterna.

Anf. 13 ORDFÖRANDEN:

Det finns en fråga om lagliga vägar in som ingen har tagit upp. Inför EU-mötet sa några länder om siffrorna på hur man ska omfördela folk som kommer till EU lagligt att de uppfattade det som tak. Men just nu står det att om det blir fler ska man ta upp en ny diskussion.

Jag vill få bekräftat att det inte är någon risk för att det uppstår ett tak och ser det som ett maximum.

Ordförande! Jag delar Marie Granlunds uppfattning. Vi har verkligen stått upp för den internationella rätten. Den finns där, och jag ska återkomma till den i flera svar.

Jag tycker att denna ingång är rätt. Vad vi gör är att ta ett krafttag för att komma bort från människosmugglingen och den fullständigt inhumana situationen som finns där. Det gäller att se hela bilden. Vi kan inte göra detta till vilket pris som helst, men det är den stora bilden. Jag delar Marie Granlunds uppfattning att det gäller att gå från ord till handling för hela EU.

Ulrika Karlsson menar att det är avgörande att vi får ett avtal. Det är också min ingång. Vi måste ge och ta. Det finns en befogad kritik, precis som Ulrika Karlsson säger, och den ska vi inte släppa på. Den ska vi framhålla i olika skeden, och det görs också regelbundet i de kontakter som finns mellan EU och Turkiet. Det uttrycks oro för utvecklingen och så vidare. Denna balans försöker vi har, och det är därför det är viktigt att få till en konstruktivitet.

Vi börjar med de 18 000 platserna. Tanken här är one-for-one. Skulle det därefter behövas ytterligare är det tänkt att de 54 000 platserna ska kunna användas.

Min bedömning är att det för Sveriges del är en fördel om vi kan få en lösning på detta problem. Det innebär inte att de 54 000 platserna är borta för vår del för alltid, utan just nu finns de i beredskap för denna situation. Skulle de inte komma att behöva användas återkommer vi till vårt krav om omfördelning.

Men i det här läget och för att få detta på plats är det viktigt med en pragmatisk hantering. Behöver det tas av de 54 000 platserna är det bättre för Sverige, för vi kommer att tjäna på att det blir stopp på människosmugglingen och de farliga rutterna. Det är min bedömning.

Kostnaden ligger inom EU-budgeten. Det blir ingen ytterligare kostnad för Sverige. Det som kan tillkomma är stödet till flyktingarna i Syrien, men inte denna del. Det är svårt att veta vad det kommer att kosta beroende på omfattningen. Vi vet inte hur lång tid detta kommer att ta. Det är därför nästan omöjligt att svara på den frågan. Men det är alltså EU-budgeten som kommer i fråga för kostnaden för återvändandet.

Minimistraff för smuggling finns inte på dagordningen. Vi har inget sådant krav, men vi är beredda att diskutera med övriga EU-medlemmar om vad som kan behövas. Vi måste få stopp på detta, och nu gör vi det här försöket. Vi får återkomma till den andra delen.

När det gäller säkert land finns det risk för missförstånd. Är det land som flyktingen kommer från ett säkert ursprungsland? Sverige har hävdat att Turkiet inte är det. Nu pågår en genomlysning i EU av vilka länder som ska kunna betraktas som säkra ursprungsländer. Det är en fråga.

Den andra frågan gäller om det är ett säkert tredjeland. Kan man skicka tillbaka till ett land utan att personen är medborgare i det landet? Här finns det olika syn. Sverige har ingen sådan lista. Det finns inte heller något förslag från kommissionen att upprätta en sådan lista. Däremot finns det ett sådant avtal mellan Grekland och Turkiet, och det är det som kommer att användas.

Har Turkiet dragit en vinstlott eller inte? Man kan alltid diskutera det, Johnny Skalin. Jag menar fortfarande att det behövs en praktisk hantering

av denna situation. Då är det mindre dogm och mer lösning som gäller för min del. Det gäller att få till stånd en lösning så att vi kommer bort från en situation där hundratals människor har dött bara i år. Vi måste lösa detta, och då gäller som sagt mindre dogm och mer hantering och handling för min del.

Vad gäller resurser till Turkiet är det inte sant. Låt mig åter upprepa att de pengar som Europeiska unionen ställer till förfogande som resurser inte går till den turkiska statskassan. Det är resurser som ska hjälpa flyktingar som har det eländigt. Det är resurser för att kunna ordna arbeten, skolor för barn, sjukvård och annat. Pengarna får tas fram vartefter konkreta projekt blir synliga.

Två sådana projekt har redan identifierats. Ett har med skolgång för barn att göra, och ett är ett samarbetsprogram med World Food Programme. Det är bra och konkreta projekt. Kan vi hjälpa dessa flyktingar i denna situation är det bra.

Som jag har sagt flera gånger kommer det inte att ske utan krav. Det finns en tydlig lista på åtgärder som ska vidtas. I dagsläget har Syrien viseringsfrihet från vissa länder. Det får man ändra på. Det finns tekniska lösningar som måste hanteras, och det talas om biometrisk pass. Det finns många sådana frågor, och de måste lösas. Det blir ingen viseringsfrihet om inte de inte har lösts. Medlemmarna är helt överens om att det är det som gäller.

EU-medlemskap kommer inte i fråga med mindre än att Turkiet uppfyller de krav som ställs. Nu är det en fråga om att öppna kapitel, och jag menar att om det öppnas kapitel i EU-medlemskapsförhandlingarna är det också en ledstång för hur vi kan ställa krav. Vad som måste vara uppfyllt är tydligt i de olika kapitlen. Det väger alltså över åt andra hållet.

Vi har sagt att vi vill ha en omfördelning från Sverige. Men nu handlar det om en pragmatisk hantering, och om det krävs för att få en lösning på situationen får man ta en del av de 54 000 platserna. Det är bättre för Sverige än att hävda att vi inte fick omfördelningen. Sverige är dessutom det enda landet som man föreslår inte ska behöva ta emot av dessa.

Jag delar helt Carl Schlyters uppfattning om det breda perspektivet. Man måste också titta på utrikespolitik, handelspolitik med mera. Samtidigt har vi denna konkreta situation. Vi måste tänka i flera steg. I det förra uttalandet fick vi tydliga skrivningar om internationell rätt och vad som ska gälla. Detta gäller; det försvinner inte.

Nu kommer ett nytt uttalande, och här förtydligas och fördjupas detta. Precis som Désirée Pethrus återgav innebär det att Turkiet åtar sig att följa dessa standarder trots att man inte omfattas helt och fullt, som vi andra, av Genèvekonventionen; man har vissa undantag. Det läggs alltså på och förtydligas. Min bestämda uppfattning är att det är en förbättring.

När det gäller UNHCR:s medverkan talade jag i går med Filippo Grandi, och han sa att UNHCR redan för en diskussion med Turkiet. Det är inget nytt för UNHCR att föra en diskussion med Turkiets myndigheter. Den dialogen är igång.

Det kommer dock att bli skillnad i UNHCR:s engagemang i Grekland respektive Turkiet. I Grekland är det Grekland och EU som ska lösa den praktiska hanteringen. Men UNHCR är med i diskussionen och är gärna med och ger råd och bistånd vad gäller riktningar och så vidare.

Vad gäller nödvändiga åtgärder för att hindra nya rutter har Carl Schlyter helt rätt. När Turkiet ska förhindra nya rutter måste det givetvis också ske i enlighet med internationell rätt. Det är ett påpekande som vi kommer att göra. Jag kan inte tänka mig annat än att det är det som gäller även om det inte står med. Men självklart är det Sveriges ståndpunkt.

Ursäkta, men jag uppfattade inte det sista som ordföranden sa om taket.

Anf. 15 ORDFÖRANDEN:

Det finns länder som inför mötet har sagt att de ser dessa siffror som tak. Men i papperen står just nu att om det är fler människor som ska komma hit på laglig väg finns det en beredskap för att ta upp en förnyad diskussion. Jag vill bara få bekräftat att det är det som gäller och att de länder som kämpar för tak inte kommer att få sin vilja igenom.

Anf. 16 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Menar ordföranden meningen ”Should the number of returns exceed the numbers provided for by these arrangements, this mechanism will be subject to review”?

Går vi över dessa 18 000 plus 54 000 har det inte lyckats, och då måste det bli en översyn. Då är det en svår situation med över 72 000. Det är ju one-for-one som gäller. Har vi inte fått stopp på detta och det kommer en mängd som överstiger 72 000 har vi ett annat bekymmer och är i en annan situation. Det är lika bra att säga det.

Jag delar Eskil Erlandssons uppfattning att det är olyckligt om vi inte har en gemensam politik. Man får kanske inte alltid det bästa av alla världar, utan här gäller det att få till en lösning. Det är därför regeringen vill ha en konstruktiv ingång i detta också under dagen och morgondagen.

Beträffande hur vi ska utveckla lagliga vägar menar jag att det nu sker när vi får one-for-one. Vi får bort människosmugglingen, vi tar in på lagliga vägar och UNHCR är inblandat. För mig är det ett genombrott.

När jag pratade med Filippo Grandi i går sa jag att jag gärna ser att UNHCR får en ännu mer betydelsefull uppgift i samarbete med EU och andra länder för att vi ska få lagliga vägar och ordnad migration. Det kvitterade han, så jag ser den utvecklingen framför mig och att fördelningen givetvis sker i proportion till ländernas förutsättningar. Det kan gälla befolkning, arbetsmarknadssituation, bnp och annat.

Kan jag gå i god för att EU inte ska hantera det på det sättet i framtiden? Vi får ta varje situation för sig och följa det vartefter. Jag kan inte gå i god för hela EU – även om jag skulle önska att jag hade det mandatet. Men vi får ta det situation för situation.

Asylrätten upprätthålls med de skrivningar som finns här. ”Migrants arriving in the Greek islands will be duly registered and any application for asylum will be processed by the Greek authorities in accordance with the Asylum Procedures Directive.” De som inte söker asyl eller vars skäl befinns ogrundade ska skickas tillbaka till Turkiet. Det är det som gäller. Detta var också Timmermans tydlig med i sitt uttalande i går.

En fråga gällde att skicka kurder till Turkiet från Grekland. Prövningen sker i Grekland. Har en människa grund för att få asyl ska hon också få stanna i Grekland.

Det är inget vackert avtal, tycker Jonas Sjöstedt. Vi har ingen speciellt vacker verklighet just nu. Vi har en jättesvår situation att hantera. Det är en grym situation för många människor som befinner sig i ett eländigt läge.

Jag tycker att vi ska anstränga oss för att hitta en lösning och komma bort från denna inhumana situation. Det kommer att innebära att man får ge och ta, men Sverige och EU har nytta av det.

Jag återkommer till den skrivning som finns här i det statement som finns mellan EU och Turkiet. Det förra lade grunden. Det var där vi fick in internationell rätt och EU-rätt. Här förtydligas det. Det konkretiseras vad det innebär. Jag menar att vi har fått in det som vi ska ha in.

När det gäller internationell rätt är det alltså de här två stegen som jag har pratat om.

När det gäller om UNHCR har granskat det här finns det inget färdigt att granska. I mitt samtal med Grandi i går sa han att de vill bidra så mycket som de kan, men de kan naturligtvis inte uttala sig förrän de ser det färdiga uttalandet. Det är det som får styra. Men de är med i dialogen; de ska vara med. Jag tycker att det är viktigt, för det här är ett sätt för oss att både hantera den här situationen och upparbeta någonting där UNHCR kan få en större roll i migrationen. Jag tycker att det här definitivt är ett steg åt rätt håll.

Tina Acketoft har helt rätt i att andra länder har tagit emot betydligt fler. I Turkiet kan det faktiskt, med mörkertal som vi vet finns, röra sig om tre miljoner människor. Det är klart att det är en enorm ansträngning, liksom för Libanon, Jordanien och andra länder. Jag delar den uppfattningen.

Vad gäller internationell rätt och EU-rätt hoppas jag att jag har besvarat den frågan. UNHCR:s roll kan bli något annorlunda i Grekland respektive på den turkiska sidan, men UNHCR *är* med.

När det gäller nya genvägar kommer vi aldrig att kunna garantera att man inte hittar andra vägar, men låt oss nu lösa den här situationen. Vi får ta en sak i taget.

Jag delar Désirée Pethrus uppfattning att det har förtydligats om asylrätten. Det finns en konditionalitet när det gäller de här medlen. Det är inte bara pengar in i statskassan, utan det ska vara konkreta projekt som man bockar av allteftersom de kan genomföras. UNHCR är som sagt var med i den här processen på lite olika sätt.

De som nu är i Grekland ska naturligtvis hanteras enligt den ordning som råder nu, så det här handlar om dem som är nytillkomna från att man bestämmer att det här gäller.

Det är viktigt med uppföljning en gång i månaden. Kraven på Turkiet ligger kvar. Och ja, jag anser att det här är en start på att ha lagliga vägar in. Det är en framgång om vi kan få till en sådan ordning.

EU-parlamentet ska vara med i detta. Jag pratade med parlamentets talman Martin Schulz i förra veckan, och för EU-parlamentet har inte minst det här med internationell rätt och EU-rätt varit oerhört viktigt. Det innebär att de ska vara med på besluten om visering, och där finns samma krav på att följa vägkartan. EU-parlamentet har samma intresse som vi. Vi delar alltså syn där.

Tina Acketoft tog upp att Turkiet inte ska få genvägar för medlemskap eller visumliberalisering. Nej, de får inga genvägar, utan här gäller

vägkartan. De krav som är uppställda för alla andra gäller också för Turkiet. Då spelar det ingen roll vilket datum som står här. Det här är en ambition. Jag tycker att det är rätt att försöka med den ambitionen. Fungerar det inte har man inte uppfyllt de här kraven. Jag tror att det är drygt 70 krav som måste uppfyllas, och man har åtminstone ett trettiotal kvar, vad jag vet. Det kan vara mer än 30 också.

Anf. 17 MARIE GRANLUND (S):

Tack för svaret på frågorna! Jag vill speciellt tacka för statsministerns belysande av det här med skillnaden mellan ursprungsland och tredjeland. Jag tror att det är viktigt att ha med sig det i diskussionen. På samma sätt är det med det här om hur internationell rätt finns med i dokumentet.

Jag skulle också slutligen vilja instämma i statsministerns ord om att det inte är någon vacker situation som vi skådar. Nu gäller det verkligen att hantera det här för människornas skull, för alla syriska flyktingars skull, och att både kunna samarbeta med Turkiet och självklart också ställa mycket tuffa krav.

Anf. 18 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):

Jag vill tacka statsministern för svaren. Jag uppfattade dock inte att det var svar på frågorna direkt. Jag vill därför återkomma till två specifika frågor.

Den ena frågan är den om omfördelningen och den fria kvoten som Sverige har begärt att omfattas av. Nu uppfattade jag statsministerns svar om att det inte är borta för vår del, fast vi inte vet om det är borta, och vi vet inte när vi kommer att veta det och så vidare. Det var lite luddigt. Det vi vet är att id-kontrollerna kommer att tas bort till sommaren, alltså om några månader. Vi har begärt att omfattas av den fria kvoten. Så när ska Sverige få ett svar på sin begäran? När ska Sverige få den hjälp som Sverige har begärt? Det skulle jag vilja veta lite mer om.

Den andra frågan som jag måste återkomma till är den om säkert land. Jag förstår faktiskt inte riktigt svaret. Statsministern säger att det är ett säkert land för flyktingar från Afghanistan, Pakistan och andra länder och också för svenska charterresenärer. Men det är inte ett säkert land för turkiska medborgare. Där tycker jag att Sverige har intagit en konstig ståndpunkt. Jag vill vädja till statsministern om att omvärdera det. Jag vet att Sverige och Cypern är de enda som driver frågan att Turkiet inte ska ses som ett säkert land. Grunden för överenskommelsen är att Grekland lagstiftar om att Turkiet ska ses som ett säkert land för att det här ska kunna genomföras på laglig grund. Om Sverige intar den här ståndpunkten faller hela överenskommelsen. Jag vädjar alltså verkligen till statsministern när det gäller det här.

Det finns också en punkt om att alla medlemsstater nu ska meddela vilka resurser man kan ställa till förfogande till Grekland och krisen som pågår där.

Vilka resurser kommer Sverige att bidra med? Vad kommer vi att bidra med när det gäller kustbevakning, hjälp från Migrationsverket och tolkar som man vädjar om att få meddelande om? Vad kommer alltså Sverige att bidra med till Grekland? Det vill jag veta.

Statsministern säger att det är viktigt att gå från ord till handling, och jag uppmanade statsministern tidigare att slå näven i bordet när det gäller att medlemsstaterna måste implementera de fattade besluten. Ett konkret exempel är den här omfördelningsmekanismen, det vill säga 160 000 människor från Grekland och Italien ska omfördelas, men endast 937 har till dags dato omfördelats. Det här har havererat, och man måste få fart på det. Det är grunden till att allt annat ska falla på plats.

Jag vill alltså uppmana statsministern igen att sätta press så att man har mekanismer som faktiskt sätter press på länder att göra rätt, det vill säga att använda budgeten. Det ska kosta att göra fel och löna sig att göra rätt. Jag undrar om statsministern är villig att också driva på för att använda budgeten för att pressa på länder att implementera redan fattade beslut.

Anf. 19 JONAS SJÖSTEDT (V):

Jag vill tacka statsministern för svar. En av mina frågor har inte besvarats, och den handlar om att jag uppfattar avtalet som att det är fritt fram för Grekland att skicka tillbaka alla som inte är turkiska medborgare till Turkiet. Det är en enkel ja- eller nej-fråga, och det här är rätt viktigt för avtalet.

Jag delar inte synen att internationell rätt och EU-rätt inte behöver nämnas i uttalandet eller rådsslutsatserna. Det behövs verkligen. Jag tycker att det är mycket oroväckande att det har försvunnit i hanteringen, framför allt i rådsslutsatserna. Förra gången det nämndes var det i ett uttalande med Turkiet. Nu antar vi rådsslutsatser, och det är någonting annat. Det har en annan betydelse i EU-systemet. Det har inte förekommit i rådsslutsatser tidigare, för det var inte det som det handlade om.

Kommer Sverige inte att slåss för att internationell rätt och EU-rätt ska nämnas i rådsslutsatserna tycker jag att Sverige backar från grundläggande försvar av asylrätten.

Jag har en tredje, lite specifik, fråga. Jag tycker att det är bra att man stöder Turkiets förmåga att hantera alla de syriska flyktingar man har. Jag tycker att det är rimligt och att det är bra. Men är det inte den turkiska staten som får pengarna? Rent faktiskt betalas det till den turkiska statens konto. Det är väl inget annat konto som de här pengarna sätts över till?

Anf. 20 ORDFÖRANDEN:

Nu har samtliga partier begärt ordet ännu en gång. Tanken med att ge ordet till de två största partierna är att de har så många ledamöter och att det fanns, precis om Jonas påpekade, vissa frågor som inte hade besvarats. Tanken är inte att vi ska ha en ny runda med olika debattinlägg, utan det här handlar om förtydliganden och krav som man kommer med.

Anf. 21 JOHNNY SKALIN (SD):

Jag tänkte inte komma med några fler förtydliganden eller krav. Jag tror att alla i det är rummet i alla fall har ganska god koll på var vi står. Jag vill däremot kommentera tre saker som statsministern nämnde.

När det gäller det ekonomiska stödet till Turkiet på 3 miljarder euro ställde jag frågan om det finns något övre tak. Statsministern nämnde

tidigare att man öppnar för att ge ytterligare stöd, och då vill jag veta var nivån för taket för det stödet ligger. Jag fick inte svar på den frågan.

Sedan vill jag också säga att statsministern har sagt tidigare – jag tror att även andra företrädare för regeringen har gjort detsamma – att de här pengarna ska gå till flyktingarna, och så nämnde statsministern en massa saker som skolor, vård och liknande. Det är jättebra att människor får skola och vård. Det tycker vi också. Problemet är bara att Sverige också har samma situation med många människor som kommit hit och som också behöver skola och vård. Vi måste bygga skolor i Sverige och anställa läkare och lärare. Vi måste bygga ut hela välfärdssystemet för att kunna möta den anstormning av människor som vi har fått hit. Jag vill bara påpeka det.

Vad gäller omfördelningsmekanismen – den stora omfördelningen sker ju genom att människor själva söker sig upp till Sverige – som är beslutad av EU och uppskovet vi har fått uppfattar jag det som att uppskovet inte är permanent utan tillfälligt. Att i det läget gå med på svenska åtgärder eller vidarebosättning från Grekland till övriga Europa ser jag risker i.

Vad gäller viseringslättnader, som statsministern nämnde, krävs biometrisk pass och så vidare. Det finns tekniska lösningar på det, och jag är helt säker på att Turkiet kommer att lösa det. Därför vill jag säga här och nu att vi kommer att få se ett system där turkiska medborgare kommer att få resa in i Europa, och det här kommer att få konsekvenser för Europa, speciellt i migrationsfrågor.

Anf. 22 TINA ACKETOFT (L):

När det gäller internationell rätt och EU-rätt säger statsministern att det uttrycks ändå, men i rådsslutsatserna från den 7 mars står det uttryckligen. Vi vill se att det verkligen står uttryckligen även i de kommande rådsslutsatserna att det är internationell rätt och EU-rätt som ska gälla.

Sedan har jag en upplysningsfråga. När det gäller en-för-en-principen står det att det är syrier för syrier. Tidigare har det diskuterats att även icke-syrier skulle kunna införlivas i det här systemet. Jag vill bara veta vad som gäller.

Anf. 23 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

I de förra rådsslutsatserna stod det att arbetet mellan rådet och Turkiet skulle ske med respekt för internationell och europeisk lag och rätt. Det är någonting helt annat än att Genèvekonventionen skulle implementeras i Turkiet, för det kan vi nog inte få dem att göra över en natt.

Vanligtvis när man säger att man har ett medskick brukar man få svar från ministern att det är ett bra förslag att driva eller inte. I de förra rådsslutsatserna från den 7 mars står det att man diskuterade frågan om medier i Turkiet. Jag skulle vilja att statsministern drev igen att det finns åtminstone någon rad om situationen i Turkiet i de nya rådsslutsatserna, och jag undrar om statsministern är beredd att göra det.

Anf. 24 ESKIL ERLANDSSON (C):

Tack, statsministern, för de kommentarer och svar som vi fick tidigare! Jag har två kompletterande frågeställningar.

Den ena bygger på talet 72 000. Det är mellan 2 och 3 miljoner flyktingar i Turkiet. Det är drygt 1 miljon i Libanon, och antalet är i ungefär samma storleksordning i Jordanien. Här pratar vi om 72 000.

Är statsministern beredd att driva frågan om en procentuell fördelning där det inte är ett antalstak som gäller? Det kommer vi nämligen att behöva, sett i ljuset av att det är miljoner människor som är på flykt från sina hemländer i vårt närområde.

Den andra frågan handlar om hotspots. Hur är de tänkta att fungera? När är de tänkta att upprättas, och kan UNHCR medverka vid uppbyggandet av dem?

Anf. 25 ORDFÖRANDEN:

Eftersom jag smög in en fråga tidigare kommer jag inte att göra ett ytterligare inlägg.

Anf. 26 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Ordförande! Marie Granlund, det är klart att vi både ska hantera situationen och kraven på Turkiet när det gäller detta, och det är precis det som pågår nu. Vi ska komma ihåg att det inte bara är vid toppmötena mellan EU och Turkiet som dessa krav och oron för Turkiet uttrycks, utan det uttrycks vid flera olika tillfällen i olika kanaler och sammanträden.

Ulrika Karlsson, vad jag säger är att de här 54 000 inte är borta. De har börjat med de 18 000. I juni i fjol togs ett beslut att runt 22 000 kvotflyktingar, tror jag, skulle verkställas för EU:s del. Det är inte verkställt. Det finns ungefär 18 000 kvar, och då börjar man med dem.

Om detta ännu inte har åtgärdats det här problemet, då ska man kunna börja ta av de 54 000 som är i en reserv, och det är det som jag menar det är viktigt att ha. Om vi nu menar allvar med att försöka hitta en lösning på det här problemet och där vi själva ska bidra, ja, då tycker jag att det är rätt för Sveriges del att bidra i så måtto att om det behövs för att lösa den här situationen, komma bort från människosmugglingen och komma över i ett system där vi har mer ordning och reda och en mer human hantering, ja, då menar vi att det är rätt att säga att man kan använda också dem.

Två veckors uppehåll med id-kontroller är en situation som vi har här i Sverige. Det är inte kopplat till den situationen, utan det måste vi lösa här. Det finns ingen direkt koppling för det. Jag anser att vi nu ska vara konstruktiva, precis som sagts av flera här, och det är rätt att vara det.

Vad gäller frågan om säkert ursprungsland pågår den processen nu i EU, så vi måste avvakta och se vad EU kommer till för slutsats. Vi har vår uppfattning sedan tidigare. Sedan finns det säkert tredjeland. Där finns ett avtal mellan Grekland och Turkiet, och det är det som kommer att användas i det här fallet.

När det gäller de resurser som Sverige kan komma att ställa till förfogande kan det vara insatser i Frontex. Vi har exempelvis haft och kommer att kunna ha så kallade debriefers. Det är screening, och det är instruktörer. Kustbevakningen tittar också på möjligheter att ge ytterligare stöd vad gäller patrullbåtar och kanske flygplan. Men detta får vi återkomma med att konkretisera. Det jag nämner nu är endast exempel på vad Sverige kan komma att bidra med.

Man kan slå näven i bordet varje dag. Det är inte alltid det är lösningen, utan här gäller det att komma fram till något som är riktigt. Jag hade gärna velat se att omfördelningen hade fungerat, och det säger vi vid varje tillfälle. Jag tror inte att en näve i bordet löser detta, men däremot sympatiserar jag med och förstår mycket väl tanken att om man inte sköter och gör sin del, kan man då bara sitta överksam? Jag förstår den tanken.

Det är begränsat vad man kan göra med budgeten och hanteringen av den. Jag tog dock själv upp den här tanken i parlamentet i förra veckan, och jag tycker inte att det är rätt att några medlemsstater som ska omfattas av en gemensam yttre gräns, våra gemensamma demokratiska värderingar och vår gemensamma inre marknad ska få säga att det där som är lite svårare och besvärligare får ni andra syssla med, för det tänker inte vi syssla med det.

Jag tycker alltså att det är en mycket legitim diskussion att ta upp, och jag har tagit upp den själv, men jag måste konstatera att vad gäller användning av budgeten så är just de delarna just nu begränsade. Jag vill dock ha upp den diskussionen, för jag tycker att den är riktig.

Jonas Sjöstedt frågar om det är fritt fram för Grekland att skicka tillbaka. Nej. Det står här. Det är precis det som står: "Migrants... ", alltså personer, " ...arriving in the Greek islands will be duly registered and any application for asylum will be processed by the Greek authorities in accordance with" och så vidare.

Det är alltså en individuell prövning, så det är fel. Det är inte fritt fram för Grekland att bara skicka tillbaka alla.

Återigen när det gäller internationell rätt så är det det som är fördjupat. Det är precis som beskrivs här: Vi har ju en gång antagit de här slutsatserna! Det är inte så att om slutsatserna antogs förra veckan så gäller de inte den här veckan – de gäller nu också.

Nu fördjupar vi det och konkretiserar hur detta ska gå till, och det var det uppdraget Tusk fick. Den delen tycker jag är ganska klar, så vi backar definitivt inte. Det är helt fel, Jonas Sjöstedt! Det är ju Sverige som har sett till att de här skrivningarna finns där. Det är Sverige som har legat på så att vi kan fördjupa och konkretisera, och därför delar jag inte alls den uppfattningen. Det är helt, helt fel!

Vad gäller pengar till turkiska staten så är det pengar för att flyktingar i Turkiet ska få en dräglig tillvaro vad gäller arbete, skolor, sjukvård och annat, och det är vi helt överens om.

Skalin frågar om ett eventuellt tak. Ja, det är ett tak. Det uttrycks som ceiling on 3 billion till senast 2018, så det finns en utfästelse redan nu om 3 miljarder för 2016–2017, och därefter, står det att once these resources – alltså de nuvarande 3 miljarderna – are about to be used to the full, and provided the above commitments achieve their desired results, the EU stands ready to decide on additional funding for the facility up to a ceiling of an additional 3 billion euros up to the end of 2018. Så där finns ett tak – inga 20 miljarder.

Skolorna i Sverige får vi diskutera vid ett annat tillfälle.

Tina Ackeoft ställde en fråga om slutsatser. Ja, det är verkställt. Det är precis så man ska se det. Det är verkställt, och det gäller syrier. Det är det som one-for-one gäller.

Huruvida vi kan få in situationen i Turkiet i slutsatserna, Désirée

Pethrus, vill jag återigen säga att vi har inte bara det här. Jag menar att det inte får stå och falla med det. Vi kommer att påtala det också vid det här mötet, och jag är helt övertygad om att det kommer att påtalas för Davutoğlu på många olika sätt. Jag tar med mig det, och vi ska fundera på hur vi kan göra det på bästa sätt. Men man kan inte säga att det bara är det här papperet som det nu står och faller med, utan vi har hur många tillfällen som helst att påtala detta för Turkiet.

Det är helt korrekt, Eskil Erlandsson, att det är så många fler än de här 72 000 är. De 72 000, alltså 18 000 plus 54 000, är alltså vad jag avser för att få stopp på just den här situationen. De 18 000 och 54 000 finns till förfogande för att kunna fungera one-for-one för dem som skickas tillbaka från Grekland till Turkiet för att få stopp på den situationen.

Jag är helt med på det procentuella; det är den långsiktiga lösningen vi vill ha. Vi vill att det här ska fortsätta i någon form så att vi får en ordnad migration och stoppar den inhumana hanteringen som nu är.

Det görs också framsteg när det gäller hotspots. Jag satt i går och läste en rapport från Europeiska unionen. Man ser att det faktiskt händer saker, men det måste fortsätta. Italien tror jag har fyra eller fem igång och en till på väg. En har gjorts om för ett annat ändamål som är helt okej. Grekland håller också på att utveckla sina. Man måste exempelvis fortsätta att utveckla it-systemen för att man ska kunna hantera finger printing på ett bra sätt, så den typen av arbete finns kvar. Men det är tydligt att det görs framsteg. Det går framåt, och dessa hotspots ska vara verksamma som överenskommet.

Anf. 27 ORDFÖRANDEN:

Jag tackar statsministern så mycket för samrådet. Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt, med en avvikande mening anmäld från Sverigedemokraterna och en oliklydande avvikande mening anmäld från Vänsterpartiet.

Vi vet inte exakt hur den här processen kommer att sluta, så jag räknar med att regeringen återkommer ifall det blir några förändringar. Vi har ju både uttalanden och rådsslutsatser denna gång, så jag räknar med att regeringen återkommer ifall det uppstår situationer som EU-nämnden förväntas samråda om.

Vi får ha en beredskap för möte. Har statsministern någon beräkning när det gäller hur det ser ut och när det i så fall skulle kunna bli?

Anf. 28 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Ordförande! Det har jag haft så många gånger nu och alltid kommit på skam, så jag törs inte ha någon.

Det finns naturligtvis en struktur för mötet och hur det ska fungera, men det är lika bra att säga som det är: Jag vågar inte ha någon beräkning. Tanken är dock att vi ska klara av just den här delen i kväll, torsdag, och sedan ha frukost med Davutoğlu för att liksom bekräfta detta. I så fall är det väl i kväll som vi får kontakta nämnden.

Anf. 29 ORDFÖRANDEN:

EU-nämnden har ju scouternas motto om att alltid vara redo. Vi är vana vid att ha möten både tidigt på morgonen och sent på natten, så vi

får väl räkna med att ha en beredskap för det. Alla får hålla utkik i telefoner och annan elektronik så att vi snabbt kan kalla till möte om det blir nödvändigt.

Vi tackar för samrådet och avslutar mötet.

2015/16:34

17 mars

Innehållsförteckning

§ 1 Europeiska rådet	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 2 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN	4
Anf. 4 MARIE GRANLUND (S).....	4
Anf. 5 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M)	5
Anf. 6 JOHNNY SKALIN (SD)	6
Anf. 7 ORDFÖRANDEN	7
Anf. 8 ESKIL ERLANDSSON (C).....	8
Anf. 9 JONAS SJÖSTEDT (V).....	9
Anf. 10 TINA ACKETOFT (L)	10
Anf. 11 ORDFÖRANDEN	11
Anf. 12 DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	11
Anf. 13 ORDFÖRANDEN	12
Anf. 14 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	12
Anf. 15 ORDFÖRANDEN	15
Anf. 16 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	15
Anf. 17 MARIE GRANLUND (S).....	17
Anf. 18 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M)	17
Anf. 19 JONAS SJÖSTEDT (V).....	18
Anf. 20 ORDFÖRANDEN	18
Anf. 21 JOHNNY SKALIN (SD)	18
Anf. 22 TINA ACKETOFT (L)	19
Anf. 23 DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	19
Anf. 24 ESKIL ERLANDSSON (C).....	19
Anf. 25 ORDFÖRANDEN	20
Anf. 26 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	20
Anf. 27 ORDFÖRANDEN	22
Anf. 28 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	22
Anf. 29 ORDFÖRANDEN	22